

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om statsgarantier för vissa näringsgrenar**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om statsgarantier för vissa näringsgrenar skall ändras så att det med stöd av den kan beviljas statsgarantier som helt eller delvis täcker förluster orsakade av olika kreditinstrument. Samtidigt föreslås att statsgarantier också skall kunna ställas i form av fyllnadsborgen eller andra förbindelser. Lagen föreslås vidare bli

preciserad i fråga om de säkerheter som krävs i syfte att minska risken för förlust. Dessutom föreslås att garantifullmakten i lagen skall höjas från 5 000 miljoner mark till 6 000 miljoner mark.

Lagändringen avses träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge

Med stöd av lagen om statsgarantier för vissa näringsgrenar (375/63) kan Statsgaranti-centralen för utvecklande, utvidgning och grundande av företag samt förbättrande av företags verksamhetsbetingelser bevilja företag inom medelstor industri och småindustri, arbetsrörelse, turistbranschen, pälsdjursuppfödning, fiskodling, trädgårdsodling samt torvproduktion statsgarantier, nedan industrigarantier, som säkerhet för företagens krediter. Statsgarantier har i allmänhet beviljats för företagens projekt, när företagens egna säkerheter inte har varit tillräckliga för de krediter som behövts för genomförande av projekten. Sedan 1989 har företag som har högst 500 anställda och anläggningstillgångar till ett värde av högst 350 miljoner mark, och i vilka ett storföretags ägarandel är högst 1/3 av hela företaget, betraktats som små- och medelstora företag och sålunda som sådana företag som hör till lagens tillämpningsområde.

Statsgaranti kan beviljas också storföretag som säkerhet för sådana krediter som inhems-

ka företag tar upp för att kunna finansiera inhemska leveranser. Dessa finansieringskrediter för inhemska leveranser kallas nedan KR-krediter.

Beviljandet av statsgarantier har bundits vid krediter vilkas ändamål definieras i 2 §. Statsgaranti kan ställas för krediter som beviljas företag inom de näringsgrenar som förtecknas i lagen och som används huvudsakligen för investeringar, finansiering av anläggningstillgångar, företagsköp samt produktutveckling och marknadsföring. Kreditgivaren kan vara en bank, ett försäkringsbolag eller ett specialkreditinstitut, exempelvis ett finansieringsbolag. Oftast utgör statsgarantin säkerhet för en bankkredit, men den kan användas till att garantera t.ex. ett finansieringsbolags avbetalnings-, leasing- och factoringfinansiering. En statsgaranti kan i vissa situationer ställas som motgaranti. Dessutom kan statsgarantier beviljas för att uppfylla villkor som beställaren har ställt i ett leveransavtal och som hänför sig t.ex. till leveransskyldigheten och garantitiden.

Den gällande garantifullmakten uppgår till 5 miljarder mark. Fullmakten omfattar industri-

garantier och garantier för KR-krediter. Av garantifullmakten var den 31 augusti 1994 ett belopp på 3 084 miljoner mark i bruk, dvs. 62 % av fullmaktens maximibelopp. Av denna summa bestod 1 202 miljoner mark av industrigarantier och 1 882 miljoner mark av garantier för KR-krediter. Dessutom pågick vid nämnda tidpunkt behandlingen av 177 ansökningar som rörde sig om sammanlagt 1 184 miljoner mark. Av ansökningarna gällde 176 industrigarantier om sammanlagt 207 miljoner mark, medan 1 ansökan gällde ett garantibelopp om 977 miljoner mark för en KR-kredit.

2. Föreslagna ändringar

2.1. Statsgarantins täckning och juridiska form (3 §)

En betydande del av garantierna för industri- och KR-krediter täcker kreditkapitalet, räntan och eventuell dröjsmålsränta i sin helhet eller till stor del. Statsgarantins täckning har i fråga om belopp eller villkor begränsats från fall till fall närmast på grund av den förlustrisk som är förenad med garantin. Att också garantitekniciskt fördela förlustrisken med andra finansierare vore särskilt för de små och medelstora företagens vidkommande ett alternativ när det gäller att avhjälpa bristen på säkerheter. På så sätt kunde man utnyttja också de erfarenheter som gjorts av fördelningen av risken och säkerheterna mellan Statsgaranticentralen och finansinstitutet i fråga om konsolideringsgarantier som beviljats enligt lagen om statens konsolideringsgarantier (529/93).

De garantier som beviljas storföretag för KR-krediter samt de komplicerade finansierings- och garantiarrangemangen i samband med dessa har aktualiserat ett behov att för statsgarantin använda garantiinstrument som till sin juridiska form inte utgör enbart proprieborgen. Motsvarande behov av tekniskt sett allt smidigare garantiinstrument har kommit fram också vid utvecklandet av garantiprodukter för de små och medelstora företagen. Som motsäkerhet har statsgarantin dessutom kunnat ställas endast för bankgarantier; den har inte kunnat beviljas t.ex. försäkringsbolag som motsäkerhet för garantier som ställts av dem. Lagens 3 §, som reglerar det tekniska genomförandet av de garantier som beviljas med stöd av lagen samt garantiernas juridiska form, skall

till sitt innehåll vara sådan att den smidigt tillåter användningen och utvecklandet av garantiprodukter som lämpar sig för företagens olika finansieringssituationer. Det föreslås därför att lagrummet preciseras och att utöver proprieborgen också andra former av förbindelser, såsom fyllnadsborgen, skall kunna tillgripas. Med fyllnadsborgen avses en borgensförbindelse till borgenären för den andel av skulden som han inte lyckas indriva hos gäldenären efter att den egendom som utgjort säkerhet för skulden har realiserats. Dessutom föreslås att statsgaranti skall kunna beviljas också som motsäkerhet för andra garantier än bankgarantier.

2.2. Höjande av garantifullmakten (4 §)

Små och medelstora företags investeringar har kommit igång tack vare uppsvinget på marknaden. Under de senaste åren har investeringarna inom industrin hållit sig på en exceptionellt låg nivå. Om den positiva ekonomiska utvecklingen fortsätter, kan mängden investeringar beräknas öka under nästa år och nå den normala nivån. Man kan emellertid räkna med att de små och medelstora företagens chanser att få de krediter som behövs för investeringarna försvagas av en hög skuldsättningsgrad och otillräckliga egna säkerheter. Då säkerheter saknas är bankernas möjligheter att märkbart öka finansieringen av sm-företag ringa under de närmaste åren. I och med att ekonomin återhämtar sig ökar den växande omsättningen och exportsträvandena behovet av driftskapital ytterligare, vilket bidrar till det ökade behovet av extra säkerheter. Statsgaranticentralen har intensifierat informationen om och marknadsföringen av sina produkter samt tagit fram nya produkter. Mot denna bakgrund kan efterfrågan på industrigarantier och KR-garantier beräknas öka.

Garantifullmakten skall följaktligen vara tillräcklig för att bristen på säkerheter inte skall utgöra ett hinder för livligare investeringsverksamhet och för de inhemska anskaffningarnas andel av kommande investeringar. Den föreslagna höjningen av garantifullmakten är avsedd att säkerställa särskilt de små och medelstora företagens tillgång på garantier. Det föreslås därför att 4 § i gällande lag skall ändras så att maximigränsen för ansvarigheten höjs från 5 000 miljoner mark till 6 000 miljoner mark.

2.3. Täckande av förlustrisk med säkerheter (5 §)

Den gällande lydelsen av 5 § 2 mom. har antagits av riksdagen 1981. Till innehållet lämpar sig stadgandet bäst för sådana finansieringssituationer där statsgarantin täcker en enskild kredit i sin helhet och säkerheterna är sedvanliga säkerheter för företagsfinansiering, såsom fastighetsinteckningar. I praktiken innesluter lagens nuvarande ordalydelse inte särskilt väl sådana omfattande och komplicerade säkerhetsarrangemang som görs t.ex. i samband med finansieringen av företagsköp och garantier för KR-krediter. En av tendenserna också för de små och medelstora företagens vidkommande är att finansieringen, i stället för att vara nästan helt beroende av säkerheter, baseras på en kontinuerlig granskning av den ekonomiska informationen om företaget, dvs. resultat- och bokslutsuppgifterna, och på villkor som finansören ställer för företaget, såsom ett förbud mot att företaget ställer sin egendom som säkerhet. Inte heller passar den motsäkerhet som lagen nämner naturligt in på t.ex. fyllnadsborgen som juridiskt begrepp. Det föreslås därför att 5 § 2 mom. ändras så att säkerheter eller säkerhetsarrangemang som inte behöver vara betryggande kan förutsättas i syfte att minska den förlustrisk som är förenad med statsgarantier. Lagrummet skall tillåta att förlustrisken på ett flexibelt sätt minskas genom säkerheter, vilket innebär att Statsgaranticentralen kan anpassa sig efter den utveckling som avses ovan, dvs. att säkerheternas betydelse för behärskningen av den förlustrisk som är förenad med företaget inte framhävs lika starkt som tidigare. Vid sidan av att förlustrisken skall behärskas vore utgångspunkten fortfarande att statsgaranti kan beviljas utan säkerhet om avsaknad av säkerheter, reservering av sådana för finansiering av företagens verksamhet eller andra med dessa jämförbara orsaker förutsätter detta. Förslaget medför ingen ändring i den praxis som Statsgaranticentralen iakttar vid bedömningen av säkerheter.

3. Ekonomiska och organisatoriska verkningar

De föreslagna ändringarna beräknas inte ha några betydande ekonomiska eller organisatoriska verkningar för Statsgaranticentralen verk-

samhet. Ändringarna medför inte heller något behov att utöka personalen.

Förslagen ger mångsidigare möjligheter att använda statsgarantier, och det antal garantier som beviljas årligen beräknas därför öka. Beloppet av garantiersättningarna väntas dock relativt sett förbli på sin tidigare nivå. Det är emellertid omöjligt att på förhand uppskatta beloppet av eventuella garantiersättningar.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen grundar sig på ett förslag av Statsgaranticentralen och den har beretts som tjänsteuppdrag vid handels- och industriministeriet i samråd med Statsgaranticentralen. Utlåtande om propositionen har begärts av finansministeriet, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, Centralförbundet för Småindustri och Företagarnas Centralförbund i Finland.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Lagstiftningen om statsgarantier för vissa näringsgrenar anmäldes som förefintligt stödprogram till EFTA:s övervakningsmyndighet ESA i början av 1994 efter att EES-avtalet hade trätt i kraft. Också utvidgningar av och betydande ändringar i förefintliga stödprogram skall på förhand anmälas till ESA. Budgetändringar i dessa stödprogram behöver däremot inte anmälas, om programmens årliga budget inte ökar med mer än 20 %. Det har därför inte ansetts vara nödvändigt att lämna en anmälan till ESA om höjningen av garantifullmakten eller de smärre lagändringar som föreslås i propositionen. När Finland blir medlem i EU vid ingången av år 1995 överförs tillsynen över statliga stöd från ESA till EG-kommissionen.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om statsgarantier för vissa näringsgrenar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 §, 4 § 1 mom. och 5 § 2 mom. lagen den 4 juli 1963 om statsgarantier för vissa näringsgrenar (375/63),

dessas lagrum sådana de lyder, 3 § ändrad genom lagar av den 27 november 1981 och den 8 april 1992 (810/81 och 293/92), 4 § 1 mom. i lag av den 27 november 1992 (1150/92) och 5 § 2 mom. i nämnda lag av den 27 november 1981 (810/81), som följer:

3 §

Statsgaranti kan ges som säkerhet för en garantikredits kapital och ränta samt för andra betalningar enligt kreditvillkoren, likaså som motsäkerhet för en garanti som ställs för en garantikredit eller ansvarsförbindelse. Garantin kan täcka den förlustrisk som är förenad med garantikrediten eller ansvarsförbindelsen helt eller delvis.

Statsgaranti kan ges som proprieborgen, fyllnadsborgen eller i form av någon annan förbindelse.

4 §

Garantikrediter och ansvarsförbindelser får samtidigt vara i kraft till ett sammanlagt belopp av högst 6 000 miljoner mark, med undantag för räntor och andra betalningar som eventuellt skall erläggas utöver kapitalet. Beloppet utländsk kredit beräknas enligt Finlands

Banks medelkurs för respektive valuta vid den tidpunkt då garantin beviljas. Kursen för en valuta som varaktigt saknas i Finlands Banks kurslista beräknas enligt denna valutas gängse internationella kurs i någon valuta som noteras av Finlands Bank vid den tidpunkt då garantin beviljas.

5 §

I syfte att minska den förlustrisk som är förenad med statsgarantin kan krävas säkerheter eller säkerhetsarrangemang, som inte behöver vara betryggande.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Helsingfors den 5 januari 1995

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Handels- och industriminister *Seppo Kääriäinen*

Lag

om ändring av lagen om statsgarantier för vissa näringsgrenar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 §, 4 § 1 mom. och 5 § 2 mom. lagen den 4 juli 1963 om statsgarantier för vissa näringsgrenar (375/63),

dessas lagrum sådana de lyder, 3 § ändrad genom lagar av den 27 november 1981 och den 8 april 1992 (810/81 och 293/92), 4 § 1 mom. i lag av den 27 november 1992 (1150/92) och 5 § 2 mom. i nämnda lag av den 27 november 1981 (810/81), som följer:

Gällande lydelse

3 §

Statsgaranti kan ges som säkerhet för en garantikredits kapital och ränta samt för andra betalningar enligt kreditvillkoren, likaså som motsäkerhet för en bankgaranti som ställs för en garantikredit eller ansvarsförbindelse.

Statsgaranti ges som proprieborgen.

4 §

Garantikrediter och ansvarsförbindelser får samtidigt vara i kraft till ett sammanlagt belopp av högst 5 000 miljoner mark, med undantag för räntor och andra betalningar som eventuellt skall erläggas utöver kapitalet. Beloppet utländsk kredit beräknas enligt Finlands Banks medelkurs för respektive valuta vid den tidpunkt då garantin beviljas. Kursen för valuta som varaktigt saknas i Finlands Banks kurslista beräknas enligt denna valutas gängse internationella kurs i någon valuta som noteras av Finlands Bank vid den tidpunkt då garantin beviljas.

Föreslagen lydelse

3 §

Statsgaranti kan ges som säkerhet för en garantikredits kapital och ränta samt för andra betalningar enligt kreditvillkoren, likaså som motsäkerhet för en garanti som ställs för en garantikredit eller ansvarsförbindelse. *Garantin kan täcka den förlustrisk som är förenad med garantikrediten eller ansvarsförbindelsen helt eller delvis.*

Statsgaranti *kan* ges som proprieborgen, *fyllnaadsborgen eller i form av någon annan förbindelse.*

4 §

Garantikrediter och ansvarsförbindelser får samtidigt vara i kraft till ett sammanlagt belopp av högst 6 000 miljoner mark, med undantag för räntor och andra betalningar som eventuellt skall erläggas utöver kapitalet. Beloppet utländsk kredit beräknas enligt Finlands Banks medelkurs för respektive valuta vid den tidpunkt då garantin beviljas. Kursen för *en* valuta som varaktigt saknas i Finlands Banks kurslista beräknas enligt denna valutas gängse internationella kurs i någon valuta som noteras av Finlands Bank vid den tidpunkt då garantin beviljas.

5 §

Till säkerhet för statsgaranti skall ställas en av den i 8 § nämnda garantianstalten godkänd

I syfte att minska den förlustrisk som är förenad med statsgarantin kan krävas säkerheter

Gällande lydelse

motsäkerhet, som inte behöver vara betryggande. Statsgaranti kan också ges utan krav på motsäkerhet, om avsaknad av säkerheter, reservering av sådana för finansiering av företagets verksamhet eller andra därmed jämförbara orsaker förutsätter detta.

Föreslagen lydelse

eller säkerhetsarrangemang, som inte behöver vara betryggande.

Denna lag träder i kraft den
199 .
